

PENCKÓFER JÁNOS

Fényfolyam

Édes balzsam, nedű és Roberta

1.

Győzködte magát a Zoltán – Egészen bizonyos, hogy ez így volt –, győzködte magát, amint még elő-előtört a mulasztás miatti bánkódása, az, hogy most már tényleg nem veheti el a Vera asztaláról Azt a nyamvadt papírt, Kristofóri Zoltán győzködte magát, hogy Jól van na, ezért még nem akasztottak fel senkit, mert hát mi történhet, legfeljebb majd most is kevesebben jönnek, mint amennyi szállást kértek előzetesen, hiszen a múltkor is csak ez történt – különben gyorsan kiderült –, és ezt nevezte polgármester úr, a Szpivák Józsi ezt az amúgy észrevehetetlen félpillanatot nevezte idéetlenkedésnek –: Mert neki már lassan minden az! Neki már az is idéetlenkedés, hogy Zoltán, amikor a névsorolvasásban odaért, és azt mondta, hogy Szabó János s felesége, vagy valami ilyesmi nevet, de mivel csend volt, senki se lépett elő, hát Fodor Ágnes, a kijelölt szállásadó szintúgy meg se mukkant, Mit vergődjek, Láttam, senki nem mozdul, most akkor mit tolokodjak, hogy Adjatok már nekem is, hogy juttassatok nekem is turistát, na, hát ez a polgármester úrnál, ez már idéetlenkedésnek minősült, e félpillanatnyi kis szünet az volt, mert szerinte ezzel Olyan benyomást keltettünk, mintha azt se tudnánk, kik utaztak ide, mintha nem is mindenkit várnának szeretettel, mintha Bükkösteszéd falusi turizmusát valami amatőrök, pláne meg valami szélhámosok szerveznék, Méghozzá állam-féle segédlettel, Méghozzá az én tudtommal, ahogy mondta, mert Ennek a Józsinak, neki is éppen ott kellett lennie ekkor, mintha csak a kishúga, mintha Erika nem ugyanúgy kezelné e dolgokat, ahogyan ő kezeli – szavai szerint: Korrektül, flottul, zökkenőmentesen – Ó, hogy oda ne rohanjak, Ó, a бүdös francba. De ahogyan végigfutott, amint Semmi perc alatt ez átvillant őrajta, Zoltánt kicsit meg is nyugtatta, valahogy ez A бүdös francba, ez az indulat már nem kavarta fel őt, nem további bajlódást és kínlódást okozott neki, nem egy felütés volt, nem valaminek a kezdete, mondjuk ennek a tépelődésnek egy újabb változata, hanem ez egy betakarás, elsimítás-féle lett, igen, ez

belenyugvást eredményezett. Ezért aztán folytathatta, ahol abbahagyta, elengedhette magát abban a bizonyos régi klubban, újra ellazult a kitágult időben, ebben az ő sajátos világában, ahol az ilyesmi filmszakadás sokszor izgalmasabb, mint maga a mozifilm, ahol a vetítőteremből kicsapódó fénypázmában csillámló-kavargó színes porszemek játéka legalább annyira lenyűgöző élmény, mint például Grisa tette, aki abban a bizonyos szovjet játékfilmben Úgy tudta őrizni a rábízott titkot, aki főszereplője volt annak a bizonyos szovjet játékfilmnek, amely egyszercsak A közepénél megszakadt. Ó, a Grisa tette, annak a kis szovjet-orosz katonának a magatartása, akinek a hőstettére külön is felhívta figyelmüket a tanító néni, hogy hát Gondoljuk csak el azt, ahogy – Meglátjátok majd a filmben – Grisa még az élete árán is megvédi a titkot és a csillagát, hiszen az adott szó, az mindennél a legfontosabb, és Grisa nem adja ki markából az ötágú csillagot, ami ötágú csillag is – Megfigyeltük aztán –, kitüntetés is volt, mindkettő egyszerre, igen, valahogyan mindkettő volt, ezt szorongatta a fiú, úgy szorította a markába a szakadt pufajkás fiú, hogy tenyerébe, húsába is belevágtak azok a bizonyos csillagcsúcsok, no, és amint ez a vörös csillag meg a piros vér már elválaszthatatlan lett ennek a szerencsétlennek a kínszenvedésében – hát az így is, ennyi évtized múltán is átdereng és kiélesedik. Mert átdereng és kiélesedik, a hőstett tényleg mindig ezt teszi, ahogyan átdereng és kiélesedik a porszemek játéka is, de vajon mi az, ami különösképp így viselkedik, de vajon mi lehet az, ami mindezt mindig maga előtt tolja, mint egy előjátékot vezet fel ebből az évből, az ezerkilencszázhatvanolcas esztendőből, s ebből a kis szűkös, poros vetítőteremből, mi lehet az, ami mind a Grisa hőstettét, és mind a porszemek játékát ilyen varázsossá, kitörölhetetlen élményképpé formálta meg Zoltánka lelkében, ekkor még a kisgyerek Zoltán lelkében? Az bizony a hátrafordulása, az a Zotyi hátrafordulása utáni élmény volt, mikor ez a tizenegy esztendő kisfiúcska hátrafordult – Ekkor figyeltem csak fel, hogy valami egy ideje már, mintha mászna a nyakamba, mintha oda akarna bújni a gallérom s a nyakam közé –, hátrafordult, hogy megnézze, Mi a franc az, ami a nyakamat éri, s Ki ütögeti az ülésemet, mégpedig alulról, Mintha feneken próbálna billenteni, mert csak ekkor tudatosult benne, Ekkor esett le nekem, hogy hát valaki finom koppanásokkal egy ideje már jelez is neki, igen, Itt valaki valamit akar, ez a valaki őt nem hagyja figyelni sem az eseményekre, a csillagokra sem, és itt következik a pillanat, mely kitörölhetetlen lett az életében. Az a pillanat, Ahogyan újra,

igen, Hát ez megint folytatja, ez a valaki folytatta, és elvonta a figyelmét a porszemekről, nem hagyta figyelni arra, hogyan kell majd egyszer neki is hőstettet végrehajtania, méghozzá oly könnyedén, amint a porszemek élnek az életüket – hiszen Nagy dolgokra születik, hát ilyenekre szánja rá magát az ember, könnyű szívvel vállalja a sorsát, ahogy Grisa elhaló orosz szavából később nagynehezen Kisilabizáltuk, a tanító nénijük alapos segítségével lassacskán kigöbözték később ezt a lényegét.

Utcasorok, házsorok, mintha csak utcasorok forognának el, ahogyan Mindig látom az elforgó széksorokat, mintha egész utcák, egész házsorok forogtak volna el, igen, ő se előtte, se utána soha nem látott ehhez hasonlót, avagy meglehet, hogy minden addig s minden azután látottat, ehhez fogható ő ebbe az egyetlen elforgásba sűrített bele, ma már ezt senki, ezt az égvilágon senki se lenne képes széjjelbogozni, és a végén, ott, a legvégén – Ha romantikus lennék, azt mondhatnám, itt, a Minden Sorok Végén –, ahogy Zoltán teljes egészében hátrafordult s megállapodott a közvetlenül mögötte ülő tekintetében, arcán, hát ő annyira megdöbbsent, meghökken, Én – ahogy mondják, és Hiába ízléstelen is meg stílustalan is talán –, Én se köpni se nyelni nem tudtam a váratlanságtól –, hiszen Az arc, a tekintet, az olyan magával ragadó volt, az Otthonos ismerőssége ellenére mégis idegen volt, Szédítően csábító, mintha csak Zoltánból, egy belőle lett másik világgal futott és találkozott volna össze. Egy olyan világgal, amelynek érkezéséről már volt sejtelme, hisz a nagyobb fiúk elbeszéléseiből ő ezt értette meg, hogy jönni fog egy szédület, hát várta, remélte és féltet közeledtét, hogy majd egyszer, hamarosan, és Ekkor csak ott mosolygott, Zoltán háta mögött ott mosolyog –: Pekártsík Erika, igen, Szpivák Erika mosolyog Utánozhatatlan mosolyával, utánozhatatlan fogsorával, ajkaival, szemével, hajával, Olajosbarna és gyönyörű bőrével Szpivák Erika várja, hogy Mi lesz Zotyi, meddig bámulsz még a semmibe, mint akit megbabonázott A hülye háborús bolondság. amiközben fölöttük a porszemek meg csak úgy szálltak, Most is szállnak, Mindig szállni fognak. Tehát utcasorok, házsorok és széksorok forognak el, Amikor Erre gondolok, és senki se higgye, hogy körülményeskedés, üres felhajtás csupán, valami tiszteletkörüktől megtételéhez fogható kis időhúzás, mielőtt még teljes egészében hagyná felszakadni emlékeit, kibomlani s leperegni Semmihez sem fogható és féltett emlékképsorát erről A végzetes találkozásról. Nem, ez nem az, nem tiszteletkört az, ahogy megjelenik előtte, ahogy újra s újra végigperegnek

előtte utcasorok, házsorok, és majd csak ezek után jön a Minden Sorok Vége, amint ott fogadja be, zárja magába Erika szeme, haja és bőre, fogso-
ra, mosolya, mindene, ahogyan várja őt Erika tekintete – Felcsillanó nedv
a nyelvén, fogán –, na és persze gyors mozdulata meg harapása, igenis a
harapása, igenis a Szpivák Erikáé, azé, aki ma már dr. Pekáracsik Erika turis-
tairoda-vezető. Igazán Másik idő az, amelyben mindez valóság volt, s mégis
szinte valamennyi percnél előbb, elevenebb mikor ez az érzelemhullám
borítja el a Zoltánt, ez a szemképráztató és minden idegszálát megremegtető
egynéhány másodperc, Amelyben ott volt Grisa, az a filmszakadás, hőstett,
porszemcsillóság, és ott volt Erika mosolyában a szó is, hogy hát Kérsz egy
tetoválást, s ott a töredék idő, amelyben a lány követhetetlenül gyors moz-
dulattal már fogja is a Zoltán kezét, s jól belemélyeszi bőrébe a különös
formájú fogait, ahogyan azt már egyszer megtette vele a tiszavándi legelső
találkozáskor, amint egyszer bemutatta már neki e különös hóbortját ez a
lány, méghozzá ott, a saját udvarukon, mondván, hogy szorítsa össze ujjait,
és Ezt a kiugró kis párnácskát figyelje – Itt, a hüvelykujj s a kézfej között,
tette hozzá mindig Zotyi, amikor ezt másnak magyarázta –, adja csak oda,
de ne rángassa – Ááá, Óó, Uu –, na, ne nyafogjon, húzza szét az ujjait, és
most beszéljen, mit tud kiolvasni ebből, Milyen szerencsét tetovált rád a
harapásom – kérdezett a lány valami effélét, valami efféle szavakkal.

Így ismertette meg Szpivák Erika talányos arca, meg hát persze tetoválás
kedve őt valami nagyon lényeges dologgal, így ismertette meg – ahogy ő
azt mindig megismétli önmagában: a csodával, melynek közeledtét minden
lélegzetvételében érezte s várta, remélte és félte –, ámde milyen érdekes,
hogy éppen ennek az úgyszintén tizenegy esztendő kislánynak az arca és a
Tetoválás kedve volt először képes erre, vagyis az az Erika volt képes erre,
akit Kristofóri Zoltán itt és ekkor látott meg először igazán, pedig e véletlen
közös mozizás s filmszakadás előtt ők már nem is egyszer találkoztak, nem
is egyszer látták ők már egymást. S mégis, mégis! Erikát Zotyi csak ekkor
látta meg úgy, ahogy aztán hosszú-hosszú évekig – Néha még most is! – látja
s gondol rá, a szülők révén hiába volt ennek előzménye: többször, nem is
kétszer találkoztak már, de ő – Én nem tudom, hogyan lehetett – még egy
félszer se látta meg, Nincs emlékem róla, csak a harapásáról, csak arról,
ahogy mindezt megcsinálja, Különösen azt látom magam előtt, amint az
öszényálzott kezemet, kézfejemet bámulom, meg amint ő, a Zoltán ezt
az öszényálzott kezét szeretné eltüntetni. Nem, még arra, ő még arra sem

figyelt fel, amit aztán tényleg nyilvánvaló módon észre kellett volna vennie, ő azt se látta meg korábban, azt a jellegzetességét, ami Erika rekedtes hangú beszédét és mosolyát egészen, de egészen sajtáságos hangulatba, bájba öltöztette, egészen sajátos vonást kölcsönzött neki: a szabálytalan, ám a szabálytalansága révén rendkívüli módon vonzó, félelmesnek, s ilyenformán szépnek tetsző, izgalmassá váló fogsorát, hogy hát a két középső metszőfoga között jókora rés, Hézag van, de leginkább, hogy a középső és az oldalsó metszőfogai, hogy azok meg csaknem teljesen egyformák, csaknem ugyanolyan alakúak, Mintha valamennyi elülső foga az Erikának szemfog lenne: azaz Mintha lapátfogai is élben végződnének. Ahogyan azt mások mondták: Még a lapátfogai sem tompák ennek a harapós csajnak, hanem inkább élesek –, ami a Szpivákékhoz közel állók szerint arra utaló jel, hogy Erika különleges képességű – Ez a jány majd még a minisztereket is ujjá köré csavarhatja –, míg a család ellenségei szerint viszont Az ördög mindig kimutatja magát akármiféle alakban, Bizonyíték ez, hogy valamilyen vérszívó kis némbor lesz belőle – Mondta Berta mama, s összeszorította száját –, Most is az már, Nem normális, ahogy beleharap akármibe, de mondhattak, s most is beszélhetnek, amit csak akarnak, mindenképpen, ez a szembeötlő fogazat, ez mindenképp igazi különlegességet kölcsönzött ennek az arcnak, ami aztán egész száját, ajakmozgását, és így a beszédét is – Amiként azt mások is megmondták –: Egész lényét igen nagyon izgalmassá, vonzóvá, Egészen csábítóvá tette –: Tíz férfiből kilenc ellenállhatatlannak érezte.

2.

Gonnnng. Egy hosszú-hosszú sárga-barna hang temérdek n-el. Mint egy láthatatlan hangszer hangja, ahogy megremegteti a bensőt. Igen, talán pontosan ilyen, A lélekrebbenés, a Zoltáné egészen pontosan ilyen volt: Fémese-barna gonghang, ilyen megreszkettetés és végighullámoztatás volt az ő mozis napja. Most is ilyesfélét őriz s érez ő ezzel az áprilisi nappal: harmincadikával kapcsolatban, sőt a vándiak s a teszediek szintén valami ilyesmit hoznak elő, mikor Zoltánék esetét magyarázzák, mikor azt a négy évvel későbbi napot, Vápa kutya halálának napját magyarázzák, pontosabban: inkább mesélgetik, s ezen nincs mit csodálkozni, hiszen Minden tőlünk ered, végsősoron Mi csak önmagunkat, ők csak magukat tehetik felelőssé azért, hogyha róluk mindent tudnak. Kristofóriék meg Szpivákék, és mindenki a hírükért csak magukat tehetik felelőssé, no meg hát a szennyesükért –

Hogyha szennyesünk ez nekünk –, csak magukat okolhatják mindenféle kitergetésért, megszellőztetésért: mindazért, ami a Kristofóri és a Szpivák család titkaiból bekerült ennek a környéknek az emlékezetébe. Persze ez sem teljes egészében így igaz, amiként azt sem szabad szó szerint érteni, pontosabban: készpénznek venni, hogy errefelé Nyitott könyv az érzelmek világa, ugyanakkor tényleg Nyitott könyv az ittlakók lelkének minden rezdülése –: Errefelé nincs olyan, hogy rejtelem, hogy elleplezés, hétpecsétes titok, vagy esetleg sírig tartó némaság, hogy mondjuk mindaz, ami akkor, azon a napon – legyen: a barnagongos napon –, ezerkilencszázhatvannyolc április harmincadikán, tizenegy óra körül, legfeljebb negyed tizenkettőkor, amikor egybeterelve a két falucska – Bükkösteszed s Tiszavánd – gyerkőcei nézik azt a grisás filmet, pontosabban, amikor a film csak fogja magát s elszakad, szóval, hogy akkor ami megtörténik, arról ne tudnának ezek is meg azok is, hogy ne tudnának egyeztetni halvány árnyalatokban és megítélésekben, ne tudnának összeecsizolódni s megegyezni abban, mi lehet az igazság, hogy kinek mit művelt a gyereke – Már megint! – nem, hát nem, hát ilyen tényleg elképzelhetetlen. Úgyhogy óvatoskodva, csak óvatoskodva! Miközben tudjuk, elég felütni e könyvet, vagyis: nyitott könyv, hát elég belenézni, elég belehallgatni akár a vándiaknál, akár Itt, a teszédieknél ebbe a történetbe, s akkor máris szinte mindenkiről minden kiderül, ezt nagyon könnyű észrevenni, ámde Hogyha jobban odafigyelünk, ha jól, alaposabban odahallgatózunk, más is megállít egy pillanatra, más is teret kér magának. Úgyhogy óvatoskodva, csak óvatoskodva azzal az igazsággal, avval, amit akként ad elő az emlékezés, mert hát nem lehet figyelmen kívül hagyni azt se, ami ehhez, ami mindezekhez elvezette a beszédet, ami kikristályosította az úgynevezett igazságot, hiszen tudva tudjuk, nem feledjük, hogy hát mindaz, ami elhangzott, ami már egyszer megfogalmazódott: bizonyosság, létezik, és ezek szerint: igaz is, legfeljebb nem hitelesíthetik az abban éppen ellenérdekeltek. Úgyhogy óvatoskodva, csak óvatoskodva a nyitott könyvvel, számolni kell mással is, Ezzel, a Zoltán megáradó emlékeivel, méghozzá úgy, amint azt ő formálja mindig újra, ámde ezzel szintén csínján kéne bánni, körültekintően hát ezzel a grisás-mozis nappal meg azzal a harapással, mindennel, miközben Ne tévesszük szem elől, hogy – Zákány Vince tisztelendő úr, és még vagy féltucat hozzá hasonló súlyú, szavahihető emlékező szerint ugyancsak – kevés ilyen valóságos eset, történet járja errefelé, mint ez is, amely ezzel a bizonyos nappal, ezzel a kis gyerekes játszadozással veszi

kezdetét, amint A Szpivák kislány és a Kristofóriék kisebbik fiacskája – Mit tudom én, hogy volt, mondta Zákány Vince – valamin összekaptak, állítólag az a nagyon szófogadó, tanulékony, nagyon igyekvő és jólelkű leányka, amint hírlett, megharapta – Ó, Istenem, úgy mondom már én is, mintha hinni kellene a pletykálóknak, mintha nem is lelkész lennék – állítólag valami olyasmi történt, hogy a szájához emelte, kántorunk szavával: Játszásiból avagy ijesztésképp szájához emelte Zoltánka kezét, és hát A jónép mindezt összefüggésbe hozta és hozza azokkal a dálutáni eseményekkel, amelyek otthon, amelyek már otthon, Vádon estek meg a Zoltánkával. Látható, hogy milyen nevetséges ez az egész, erőltetett összefüggés-keresés –: Ez babona – ő lelkészként röviden ennyit mondana.

Zoltán emléközönében, abban tehát gong ez a tavaszi nap, egy választóvonal, s ezt ő még akkor is tartani fogja, hogyha sejti, mit beszélnek, suttognak a háta mögött, hogyha tudja, mindez másként is igaz, mert tudniillik másként is, valóban másként is megpillantható, mint ahogyan ő megélt, de hát – Bocsássá meg a világ! – mégiscsak ő, azt senki más, csak ő tudhatja, mit érzett például akkor, ott, a moziban, hogy mit érzett a keze észrevétlen megrándulásában, csakugyan még akkor is és most is eleven emlék az észrevétlen reflexe, mely csupán ahhoz hasonlítható, ahhoz az első vándi, első tetoválás megismerkedéshez fogható, amikor Zotyi megérezte, hogy mennyire nyálás, hogy az ő kezét Erika Borzasztóan összenyálazta, hogy azt őneki azon nyomban el kellene tűntetnie, hogy az milyen undorító: az a nyál, és gyorsan bele kell törölnie a nadrágjába, majd a másik kezével, az ingujjával teljes szárazságba tenni, ledörgölni még a nyomát is, az egész mindenséget visszaállítani, eltüntetni azt az Undorító nyirkot. És akkor is, ő ott, a moziban is így volt ezzel, éppen így volt ezzel, amikor A tetoválás pillanatában, talán egy picivel utána újraindították, folytatták a vetítést, és Grisa lassan feltápáskodott – Ezt Zoltán mindig látja –, amint lassan, támolyogva elindul az alagút bejáratához, ahhoz a sötétlő szájhoz, szóval: még ebben a sűrű pillanattöredékekben is érezte – Mindig érzi – kezében a rándulást, hogy gyorsan eltüntetni azt a nyirkot, hogy az összenyálazott kezével tennie kell valamit – és itt, és itt kellett volna a letörlésnek jönnie, de nem, valahogy mégse, valami miatt a Zoltán megtorpant, és hirtelen minden az ellenkezőjére váltott. Nem értette rendesen, hogy mi történik: hogy hátulról lőtték le, hogy a háta mögöttiek lőtték teljesen szét, pozdorjává azt a szegény Grisát – na, de ilyen csak nem lehetséges, hogy a sajátjai,

bajtársai lőttek rá, hogy így áldozták volna fel a pufajkás fiút – vagy már az alagútból előrobogó szerelvény kapta el, a tehervonat találta telibe ezt a hős fiút, mert hirtelen már csak a hatalmas robaj, és por, és vér, és robbanás, és fülsiketítő zene, magasba lendítő zene, miközben pedig Zotyi azon kapta magát, hogy a jobb kezével kis fedelet biztosít a bal keze feje fölé, a hüvelykujj melletti párnácska fölé – majd jobbra néz és balra néz, hogy ki mit láthat abból, amit ő most, nem tudta, mit is, de érezte, valamit ő most meg fog tenni –, merthogy aztán tényleg lassan feljebb, még feljebb, a száájához emelte azt a Tetoválást, és az, ami ezidáig nyál volt, meg hát undorító nyirok, ami ezidáig gusztustalanság volt, viszolygás – előtte rövid fájdalom, erőszak, ilyesmi –, az hirtelenjében valami kívánatos, kellemes, valami nagyon mézes, igen: egész egyszerűen ellenállhatatlan édes balzsam, nedű lett, valami hűsítő meg lágy melegség egyben, olyan idegen anyag, amely az ajkát, nyelvét csaknem elzsibbaszotta, valami Élő selyemnedv lehetett az, ahogyan később mondta, és hát ehhez nem kell neki semmit, ehhez neki nem is szabad semmit hozzátennie, ez – ahogy modják – magáért beszél.

Lyukas száj: egy szétrobbantott alagútbejárat, vonatroncsdarabok, földsebek meg halálsikoly, vér és mocsok, korom, füst és ami mindezt átfogja: a fájdalom, ez volt a szeme előtt, mindeközben pedig ő talán még sohasem érzett hasonlót, ő még aligha figyelt a borzalmasságra ennyire – Hol van az a szó, mely meg is nevez, ki is mond, de mégse lehet félremagyarázni – Ennyire rajongó, ilyen emelkedett szívvel. Boldog volt? Csak nem azt mondja: boldog volt ettől a szörnyűséges látványtól? Ha kérdezné valaki, azt mondaná: Dehogyan, Ó, Isten ments, csak – hogy is mondja – Valahogyan mégis! Nem örült ő valójában semminek, mert nem értett ő valójában semmit, még a filmzenét se hallotta meg, hiába észlelte, ő még azt is csupán később, nem is kevéssel, hanem egészen hosszú idő múlva tudatosította, hogy hát bizonyára ez lehetett, ami döntően, hogy ez lehetett, ami jelentősen alakított az ő elbájolódásán, azon, aminek pár óra múlva folytatása keletkezett, ami otthon várta őt, az, ami olyannyira felfokozta ezt az élményét, hogy éjjel is, még álmában is vele maradt, s ekkor látta meg először azt a szokatlan és tényleg kibeszélhetetlen álomi világot, ami Mind a mai napig elő-előjön, ha egy-egy olyan élmény éri őt, mint ez a harmincadikai volt, amilyen ez a kitörölhetetlen délelőtt és délután lett, mint amilyen ez a Mozikedd lett – Így mondtuk ezt akkoriban – az ő életében.

3.

Sütött a nap, amikor kitódult a két iskola gyerekserege, Amikor kipörög-tünk, úgy, de úgy sütött, hogy sose tudja elfelejteni; szerinte meg is zendült: sárgás-barnás hangot fogott az az aranyáradat. Talán csak két esetet hozhatna fel, ami ehhez fogható, Én tán csak kétszer éreztem ennyire felemelő, el-zsongító fényáradatot: e mozikedd után azon a reggelen fogant meg benne ehhez mérhető akármí, Az az ébredés volt ilyen, Amikor Roberta napvakító szőkesége szebbnek, ígéretesebbnek mutatkozott, mint az alvás folytatása. Annak a lánynak a haja, mozgása, beszéde ígért neki különbeket, mint a félbeszakadt édes alvás folytatása, annak a csacsogó szőkeségnek, akivel előző este teljesen váratlanul, egészen véletlenül ismerkedett meg a Szpivák Józsi jóvóltából – Na, ha egyszer filmet fogok készíteni majd az életemről, vagy valami elbeszélésfélet írok ebből a találkozásból, hát hazudni fogok, mert hazugság nélkül alig lenne hihető a történetem –, hogy az egy véletlen találkozás volt, egészen ilyen volt, és a helyszínre vonatkozóan pedig méginkább hazudni kellene, ugyanis azt még ő is másként látja: korántsem tekinti annak: véletlennek, mert a hely, szerinte az már sokkal inkább sorsszerűnek vélhető, bizony hogy sorsszerűnek mondható, a hely, ahol ő megismerkedett a leendő párjával –: Szpivák Józsiéknál. Ott, a Józsiék és Erikaék házában, ahol – úgy látszik – mindkét Kristofóri fiúnak egészen meghatározó – de nem, nyugodtan mondhatja, hogy végzetes – élményhez kellett jutnia: a Dánielnek hetvenkettőben, azon az éjszakán, amikor hajnalra már kimúlt szegény kutyusunk, a Vápus, őneki meg ekkor – éppen tíz év múlva, csak hát nem hónapra pontosan! – ezerkilencszáznolcvankettőben, ezen a fül-ledt-meleg augusztusi napon, mikor gyalog indult hazafelé, gyalog vágott neki Tiszvádnak. Ma már csupán halvány emlék, amint lépeget, pedig hát hitte: nem felejthető az ilyen későesti béke, ez a meleg augusztusi nyüzsgő létezés, a tücsökczipelés, csillaghunyorgás az égen –: Tisztán szerelmes filmekbe illően zizegett, susogott a minden, ragyogva figyelte őt a csillagos ég, rekkenő egy nyár volt. S éppen úgy alakult minden, Ahogyan az meg van írva, mintha kitalálták volna számára, de mintha őt magát is kitalálták volna, Mintha nem is élő ember lettem volna, ahogy lépegettem Vánd felé a főúton – amikor hirtelen, a Szpivákék előtt, az udvarról, abból a faházikóból, amelynek nem volt párja a környéken, abból egyszercsak hallja, hogy kikiabál Józsi, hogy hát Hó, hahó, hát Álljon meg a menet, Zotyikám, az istenit annak a szégyenlős fejednek, hát már fel se nézel erre a portára,

hová sietsz olyan nagyon, gyere, na, gyere csak szépen, hadd legyen együtt a család, gyere, gyere, nem vagy te idegen – dőlt a szó Erika bátyjából, s már vitte is, vezette befelé a népes, mulatozó – ahogy odasúgta neki: Magyarországiakkal dúsított! – társaságba, még ha kissé támolyogva is, de ő vezette Zotyit befelé, hogy aztán villámgyorsan, Alig nyeltem le az első kis pohár vodkámát, s máris élem varázsolják Robertát, aki a hökkenetemre csak rámondta: Roberta. Na, hát ilyen nincsen! Hát az ő fejében ilyen név még ezidáig nem volt. Ő még ilyen nevű lányról addig sose hallott – persze úgy érte, hogy Itt, közöttünk, a mi világunkban –, hogy aztán meg – Most már mindig – e körül a név körül forogjon egész élete: kezdetben csak a szerelmes rajongása, utána pedig mind az összes többi rossz érzélem is, ahogy már annak lennie kell, ahogy illik az a házásoknál: merthogy házasságot kötni, végigcsinálni a kivándorlást, márminthogy ő Magyarországra költözzön, az a sűrű két és fél év neki olyan volt csak, mint egy napsütéses évszak. Na, és éppen ehhez az évszakhoz, azaz évszaknyitó ébredéshez, amikor Roberta valóságos szókesége, mindene hirtelen ígéretesebb volt, mint az alvás folytatása, ehhez köthető a másik emlék is – No, meg hát elsősorban ahhoz a bizonyos mozikeddhez, mikor hangot is fogott a napsütés meg aranyáramlás, a zengő Minden! –, ezekhez köthető az a másik reggel, melyet aligha kellene bárkinek is hosszan magyaráznia. Azt ugyanis, amikor az ember arra eszmél fel, hogy őneki már nem magáért kell ezt és azt megtennie, arra eszmél: Szebb a felkelés, hogy varázslatosabb az ébrenlétben valamit vállalni, semmint visszabújni a paplan alá, az elandalodásba, hát azt – ahogy mondják – nem kell részletezni, mert az magáért beszél, de az is, hogy e reggel szintén Robertához kapcsolódik, feleségéhez, egészen pontosan: a kislfiához. Tudniillik akkor ők már több napja, hogy hazajöttek, hogy közösen hazahozták kicsi Gergelyüket, ámde Zoltán, ő sehogysem érzett semmi különlegességet, nem érzett ő semmi felemelőt abban, hogy hát Apa lettem, Most már végleg felnőtt lettem, ám azon a borongós meg esős reggelen, azon a tavaszinak aligha mondható nyomott reggelen – de fogalma sincs, hogy történehetett – őt úgy elborította valamilyen különös melegség, épp ezen a semmilyen napon, valami elborította őt, pontosabban belülről áramlott benne valami, ahogyan nézte hortyogó és kócos Robertáját, mellette az alig háromhetes kivörösödött és gyűrött arcomkájú kislfiát, őt teljes egészében felnövesztette a felelősség – Tán még ma sem tudnék erre megfelelőbb szót találni –, valamilyen felelősség-féle költözött belé, hogy

Nem magamért vagyok, nem magamért indul ez a reggel, és ez nemhogy elcsüggesztette őt, hanem felemelte, fontosabbá, többé tette, bármennyire furcsa is, de épp ezáltal, épp e magát háttérben találó érzés által – mert e Robertát és Gergelyüket megszemlélés oda, háttérbe helyezte őt – igenis, éppen ettől lett nagyobb, amitől máskülönben mindig félt, mert azt hitte, hogyha ez egyszer megveti a lábát, hogyha ez az érzés egyszer befészkei magát bárkibe, hát az az ember végleg el fog veszni, Nem csak háttérbe szorul, az máris elveszett.

Süss fel, Nap, Fényes Nap – hát akkor ezek a szavak? Tavaszhoz illő hajlékonyság, könnyedség, ilyesmi hangulat és ilyesféle gyermekdal való a Zoltán ősemlékeihez, ezen emlék-ízek kibeszéléséhez? Nem, dehogy, korántsem dal és könnyedség az, amire ő gondol, nem, ő amit Mindig mondani szeretne ezzel kapcsolatban, hát az sokkal Könyörtelenebb, az ennél kíméletlenebb és hajlíthatatlanabb valami, amit a Zoltán nem tud ugyan kifejezni, mindegy, hol, akár a Robertája mellett forgolódik Mátészalkán, éjjelente ott tűnődik, akár itt várakozik a Falukútján, mert valami nem és nem hagyja ebben a sejtelenben őt kibontakozni. Sokkal inkább: Végy három reggelt – így, e receptszerű hangvétellel kéne kezdeni a mondanóját, meglehet, hogy Ez, hogy talán ez az, ami alkalmasabb felidézni s kifejtetni azt a Legigazibb életpogácsa-ízt, melyben – így mondhatná, hogyha lehet – Amelyben mi mindannyian önbecsapásunkra: hazugságainkra ismerünk. Hogy vegyél három napfelkeltét, azaz: vedd elő a három legszebb, legígéretesebb reggeledet, ilyesféle napsütés-émlékedet, amelyet ő, a Zoltán őriz, s akkor Szembesítheted magad, hogy milyen kitalált ízek szerint hazudsz magadnak későbbi történeteket, összefüggésrendszert is a későbbi, a mindig újabb s újabb élmények köré. Persze úgy értendő ez a napsütés meg reggel, ahogy másvalakinél – Mondjuk a Zoltán bátyjánál: A bátyuskámnál, Dánielnél – mindaz, ami Zúzmarás és ködös téli délelőtt, vagy máskor Hókristályropogtatás –: Zotyú, A hóval befújt gyalogutak, hú, hogy azok mit hoznak ki a magamfajtából, Na, látod, azokra kéne rákérdezni: ó, Istenem, Menni és csak menni egyedül a betemetett úton, Egyedül az elmúlásban, egyedül a láthatatlan égből dőlő hóesésben – Az az igazi. És hát persze úgy értendő ez a napsütés meg reggel, úgy e zúzmarás és ködös délelőtt, vagy máskor hókristályropogtatás a hóesésben, ahogyan Például szegény nagyapánknál mindaz, ami napnyugta előtti madáracsicsérgés volt, amilyen mondjuk a Szugoly mögötti kis csalitosból zengett elő neki, még

mielőtt végleg lebukott volna a Nap, és még mielőtt végleg elment volna ő is tőlünk. A kis csalitos felől felzengő madárkórus hangja lehetett ilyen neki, annak a kis bozótosnak a koncertterme lehetett ilyen, amely a Teszéd és a Vánd közötti vápát, azt a kissé mocsaras-lapályos közös területet szegélyezi, pontosabban: az A füttyrivalgás, amely innen, erről a lapályról és a vándi Kiserdő felől csapta meg őt, szegénykét, mikor állítólag elérte ezt a határt, amikor Végre-valahára hazaengedték Donbászról, mikor neki véget ért A háromnapos munka, ahogy mondogatta: Az én málenykája rábotám, a kurva anyjukat a kommunás vagy milyen fajtájuknak. Merthogy amikor ő elérte ezt a vidéket, mikor Beleszagúttam, fiam, ebbe az ismerős hazai levegőbe, ehún, potyogott a könnyem, s hiszitek vagy nem, de féltérdre tettem magam, de még a fődbű' is vettem a számba egy kicsit, mer' én ezt megígértem magamagamnak, annyira vágytam ezt a fődet, na hát azt a madáréneket, a főd ízet meg mindent sose fogom elfelejteni, de röhögjeteK, röhögjeteK, mer' tinékteK ez csak mese, mer' tinékteK csak a hancúrozás, az ke' nékteK: bugi, meg a je-je-je, a tviszt, vagy mi az Ántikrisztus, meg a gumipuska, hogy a madarakat lődözzéteK, nem lesz belületeK rendes ember – hogy hát Mi már, Zoltánék már sose fogják megérteni, milyen közel van a Jóisten Mihozzánk, Állandóan kopogtat, Hát beljebb kéne tessékelni Őt, és akkor egész más lenne az élet. Na szóval, hát az, Ami a nagyapa, a Lägerjárta Öreg Dani számára szépséges madárdal a csalitos felől, ami a Dánielnek zúzmarás és ködös-havas délelőtt, ami meg Zoltánnak a napfény-áradat, a brongó hangot fogó melegség vagy micsoda: Ez a bizonyos Mozikedd, az bárki másnál bármi más lehet, és legyen is, mert ennek ez a rendje. Csakhogy itt és ezekre gondolva végül is hát azt kellene megérteni – Szedjük szét a recept titkát! –, azt kellene megérteni, hogy ez – még ha igazi is – ez csak egy sajtcsík a pogácsán, többnyire ez már a jó pogácsa külalakja, színe, valami ilyesmi, s persze: íze is, hát természetesen, ám, ami ezt az ízt, e felismerhetőséget emlékké, íz-emlékké megtette már egyszer, hogy azután később mindig megjelenjen s újra-megkülönböztethető legyen, és ami így már kitörölhetetlen emlékké alakult át, hogy aztán sok egyebet: élményeket, melyek ezt követik, odamágnesezze, magába olvassza, azokat Ezzel az ősizzel összekeverje –: na, hát ez az, amiről beszélni kéne! Merthogy ez a megszületett íz és felismerhetőség, ami vonzerő is egyben, ez az alap, ez már sohasem lehet több, ezt már nem lehet a későbbi élményeinkkel tovább erősíteni, valamiféle több lábon állóvá tenni, kiegészíteni, nem, ez

lehetetlen, mert ez nem lehet sem három, öt, ez sosem lehet három, hat vagy kettő, öt, ez mindig egy, ez csakis egy, és meghozzá az első élmény hozza létre, többnyire az első élmény ilyen kitörölhetetlen, Ez hozza létre a kibeszélhetetlenül szépséges első benyomást, a nagybetűs emléket, ami megismételhetetlenül – Egy.

4.

Vitkozni? Ellentmondani? Hogy példának okáért Vegyünk néhány olyan embert, aki ennek épp az ellenkezője szerint él – nem, az szinte lehetetlen, azt a Zoltán mindig kikerüli – Mondták nekünk Halmosiék s állítólag Teszlecskóék szintén hangsúlyozták Zoltán ezen határozottságát. Pedig hát egyáltalán nem kellene messzire elmenni, valamilyen idegent, pláne meg vadidegent Idehozni, elég lenne Innen, hozzá képest a lehető legközelebbi helyekről megkérni valakit: Ugyan, szólj már ehhez hozzá, elég lenne, ha a Kristofóri családhoz a legközelebb állókra figyelne oda jobban, sőt, mi több: hát elég lenne az ő legkényesebb érzelmi emlékeire hivatkozni, s azt mondani, rákérdezni: Na, és Pekárcsik Erika? Mit szól ehhez az emberhez, aki – Zoltán szavával –: Az ősléményeit: az élmény-ízeit majdhogynem felszámolva él, hisz kizárólag mindig a legújabb, legeslegfrissebbnek érzett benyomásai szerint beszél – de mit: beszél! –, ő éli, egész valójában így éli meg, így élvezi valamennyi percét, mégsem szenved semminek a hiányától, sőt: Erika minden téren igazán sikeres, boldog, kiteljesedett, és korát meghazudtolóan – Na, ha valakire, akkor őrá találták ki ezt az agyonhasznált kifejezést! – Korát tényleg meghazudtolóan Csábító és vonzó asszony, de nyugodtan teremtést kellene mondani az asszony helyett, az a pontosabb. Miközben az se mellékes, hogy könyörtelen s kíméletlen előre és előre törekvő szenvedélyét korántsem A haszonlesés, pénzimádat, ilyesmi formálja, ő ugyanis sem Nem gázol át valakin, valakiken ezekért, de sem Nem tapossa el, aki elfordul előle, akik megpróbálják eltéríteni vagy visszafogni őt az elképzeléseiben, mialatt pedig talán még Az akadályokat is élvezzi, mert ugyanakkor Már-már művészien s boszorkányosan magához vonzza, aki nála gyengébb: Fogja, és csak maga mellé odarendeli, a saját közelébe odahízelegteteti, akire szüksége van, de még azt is, akire kevésbé, sőt, aki a terhére lesz – Tudja! – tán még azt is –: no, hát ezt a szenvedélyes élet-élvezetet, adottságot, ezt a természetes szerepalakítást – melyről lehet ugyan eltérően vélekedni, hogy az Túljátszott, Szirupos, Elriasztó, ilyen,

olyan meg amolyan, ámde elvitatni, hogy az emberek, az utazóközönség túlnyomó többsége mindig s önszántából kerül mind közelebb hozzá, kéri Erika bizalmát, véleményét –: no, ezt elvitatni, ennek életképességét s hasznosságát senki nem vitathatja el tőle. Nem is igen tudná! Mert hát ez a mindenkinél sűrűbb életet szövő és élő turistairoda-vezető, ez Tényleg páratlan teremtés – ez a Zizi-susu csaj, ahogy az édesapja is nevezte még amikor kicsi lányként zizegett meg susugott, amikor zizegett meg susogott körötte minden, még a levegő is, mikor kimondani azt, hogy Mozikedd, az maga volt a szenvedély és szerelem, amitől úgy ragyogott fel az arca, hogy talán a fénypásmát, a tekintete, teleszáj-mosolya még azt a bizonyos fényköteget is nyugodtan felülmúlhatta volna, amely A bambulák kis Zotyit, képzeld, apukám, azt Ma délelőtt úgy elbambította, mikor megszakadt a film, hogy Még a nyála is majdnem kicsordult – gurgulázott elő belőle a szó és kacagás, maga az élet, minden, amitől még ő is, még a papa is csak felsőhajthatott: A gyerekszerelem, Istenem, Kicsi lányom szerelmes lett – motyorászott maga elé, vagy a lánya messi jövőjébe, netán saját semmijébe, ki tudná azt megmondani –: senki: Még a Szpivák Józsi szomszédai se. Nézett Szpivák József kicsi lánya messi jövőjébe, vagy a Vámirodán szinte kötelezően felhajtott jópár pohár perzsgőtől: A semmi semmijébe, amitől pedig a felesége kicsit hangosabban kezdett pakolászni –: Néha azért segíthetnél, néha meg tán nem kellene mindenkivel iddogálnod – motyogott és hangosabban kotorászott, kicsit zajosabb lett körülötte a szoba, a konyha, minden. Ami pedig ebből nőtte ki magát, ebből a zizi-micsodából, az, ami Erika jelenlegi Tsi-Tsás Életszövedéke – s itt a lényeg! –, az talán az ellenkezője, az épp az ellentéte lehetne, amit a Zoltán állít – Nem? –, méghozzá épp az élhetőbb változata, amit ő receptszerűen bizonyít önmagának, másnak, aki meghallgatja: Úgy éljük az életünket, hogy csupáncsak az üdvözít, ami első, és az, ami ebből alapozza meg magát, a nagybetűsen mondott Egy, csak ez az, ami megalapozó és ezért kitörölhetetlen, mert ha ehhez nem ragaszkodunk, hát akkor vége, vége. Tényleg vége?

Ugyan, dehogy. Ő ilyesmit sose állítana, nem is állított. Ő nem kényszerítette soha senkire az igazát, de nem is igen fogja, tegyen mindenki a meggyőződése szerint. Amit a Mozikeddek közül például E harmincadikai filmszakadás jelentett neki, és főként, ami ott, az aranyáradatban meg a zengő-bongó hangulatban megerősödött, azt nem szabad csak úgy, Mint képletet, receptet erőszakkal alkalmazni, más életekre csak fogni s rátuk-

málni – Keresse meg mindenki a maga mozikeddjét! –, nem, ilyesmit tenni akkor sem szabad, ha tudván tudja mindenki: márpedig nagyon is létezik az, amit ő Elsőnek és Egynek nevez, mert az ilyen mozikedd-keresés – felszólítás, noszogatás erre – nem vezet el messzire, még az is előfordulhat, hogy végleg elbizonytalanodik az, aki ezzel szembetalálja magát, különösképpen, hogyha nem is olyan könnyű kiismernie magát a saját érzelmei között. Elbizonytalanodik, s akkor már az is kérdésszé válik számára, hogy van, vagy nincs hát Lélekérintetlenség, hogy van-e egyáltalán az, amit ő Elsőnek és Egynek nevez. Márpedig a lélek igenis hogy tiszta lap. A lélek tisztán, patyolat tisztán és fogadókészen érkezik, így tölti el mindenünket, ami benső, s így tölti meg mindenünket, ami külső, ami testünk körül szintén a miénk, ami a bensőnk külső ikerpárja. Így bélel ki tehát belülről, és így borít be kívülről is. Így árad szét, tölt fel ott, belül, és így takar is, véd is önmagával kívülről, azazhogy –: lélek-önmagával így veszi magához kívül-belül testünk valóságát, ezért aztán – ő azt hiszi, Merthogy Dániel ezt mondja –, amit erre ráír a világunk, ami ebbe elsől vésődik bele – szavakkal: a bensőbe, és ilyen-olyan érintésekkel: a külsőbe –, az immár minden utána jövőt e véset szerint fog szeretni, gyűlölni, már e szerint fog magyarázni, látni, fogni, hallani – az embernek az égvilágon mindene már e szerint lesz avagy nem lesz ezután, csak e szerint építhet utat önmaga számára üdvözüléséhez, avagy e szerint távolodik el attól. Ezért olyan nagyon fontos az, amit ő mélységesen mélynek hisz, hát ezért olyan nagyon fontos leásni oda, a mélybe, le, az első, a legelső érzéseinkhez leásni, leereszkedni – Egy ilyen szó tán jó lesz –: le, a gyökerekhez, lemerészkedni, majd lassan végigtapogatózni: a vastagabaktól a közepesekig, és aztán ezeken haladva még lejjebb, lejjebb, egészen le, egészen odaóvatoskodni a hajszálakig, vigyázkodva, le ne szakadjanak, még egy cseppet lejjebb, oda, ahol összeér a hajszálgyökérvég a földdel, ahol összeér az, ami él, pont azzal, ami élteti – igen, a találkozás picike teréről és e találkozás terét megismerő pillanatról kellene beszélni – neki például április harmincadikáról, ami mozikedd volt egyben. Arról is beszél a Zoltán állandóan, avagy gondolkodik, annak ad ő valójában hangot, ami – persze mindenkinél máshol található, mindenkinél más és más helyen fogan meg – nála ott, a moziban kezdődött, majd a kipörgésben folytatódott, s ott, amikor Dániel – kevéssel azután, hogy Zoltán hazaért –, amikor Dániel csak beállított azzal a szőrmókkal, amikor a széllebélelt dzsekijébe fogva hazaállított azzal az izgó-mozgó csomagjával, mert hát az volt: szőrmók, egy

csudára életrevaló, egy szőrös, óriási gombóc, amit Dániel csak kiborított: leguggolt, sőt le is térdelt, egészen a padlóig hajolt, hogy széllelbélelt dzseki-jéből – Ahogy mondják errefelé: kelebéből – kiborítsa, kitessékelje a konyha padlójára, s rámutasson, igen: Felnézett rám, s egyszerűen megkérdezte: Mit szólsz hozzá –: semmi növénykülönlegességet: semmiféle csüdfüvet, se héjakútmácsonyát, kakasmandinkót –: ma ezt, ma ezt adta a vápa, ez viritott ma a vízmosásban –: na, hát nála ezzel a hatalmas szörgombóccal folytatódott, s ezzel ki is kerekedett, ami ott, a fénypázmában elkezdődött, ami kívül-belül őt mélységes mélyen érintette.

Szinte azonnal bekapta hüvelykujját! Zoltán semmire sem érkezett. Se megnézni, se megtapogatni, se semmi. Nem érkezett megfogdosni, végig-simogatni, -lapogatni: kiféle, miféle Isten teremtménye Ez az ártatlanság – semmi. Ahogy leguggolt és nyúlt feléje bal kezével, azonnal bekapta a nagyujját, s aztán mindjárt bele a puhább, a húsosabb részbe, a tenyérdombba, s aztán megint feljebb, beljebb, már-már zablaként állt Zoltán keze a kis szájban, ahogyan a hüvelyk s mutatóujja közötti részt magának lefoglalta a Kis dög, az a Kis mohó szörgombóca-nyavalyája, s egyre beljebb, beljebb harapott az Éltrevaló kis jószág –: Egyre inkább elképedt a Zoltán. Aztán hirtelen meg ijedtében – Vagy hogy már a délelőtti emlékét féltette volna? – húzta is meg Ráncigálta is – Óóó, uuu, hh – vagyis rándult, rángott az a kéz magától –: pici, ámde éles fogainak nyoma mindjárt ottmaradt. Azonnal rászorított a másik kezével, mégse tudott sebesülésével foglalkozni: annyira Ennivaló volt, ahogy farolt hátra a Kis istenadta, s lendült újabb támadásba – most már Dániel felé –, hogy Zoltán épp csak rápillantott frissen szerzett vörös csíkjaira, horzsolásvonalkáira, máris újra magához szerette volna vonni, kicsit meglapogatni meg simogatni, ámde itt már nem ő, s nem Dániel irányított. Itt már minden Vápa ugrabugrálása szerint alakult, ők csupán kitalálták, hogy akkor most Adjunk neki meleg tejet, Kéne egy picike csont, Az hülyeség, ennek most húsdarabkát kéne vetni, Kell neki egy kutyaól, Ez pont olyan, akár egy bernáthegyi és egy skót juhász, mintha e kettő keveréke lenne, Mit szólnak vajon anyuék, hogyha mindjárt beállítanak – merthogy a konyha úszott a kiborított tejtől, víztől, vapasártól és a kis Vápuska pisijétől jól összetaposva, -keveredve, úszott minden, s Tappancsnyomok itt is, ott is, tappancsnyomok mindenütt, még hozzá olyannyira, hogy Zotyi még álmában is ezt a mintát látta. Tán még akkor is ehhez hasonló mintázatot látott, amikor az orvos reggel be-

kötözte bal kezét, az Apró horzsolásnyomokat fertőtlenítette, s kijelentette, hogy Semmi különös, a láz sem láz, csak hőemelkedés: egy sima megfázástól lesz, és hogy ez nem, ez egyáltalán nem az, nem, ez korántsem az, amitől úgy megijedtek: Nem félrebeszél, csak álmában beszél. Valami oknál fogva nagyon fáradt, zaklatott lett a fiú, Ezért van hőemelkedése, Ezért beszél hangosan, ez gyerekeknél elő-előfordul, ez a kis dagadás meg a bal kezén, ez attól lehet, hogy a kis kutyus valami olyan helyet sértett meg, ami Most begyulladt neki – növésben van a gyerek –, Ez valóban semmi, ilyen százszámra volt, lesz is, ahol kiskutyával játszanak a gyerekek, ez természetes, más helyeken az ilyesmit még a kutya sem ugatja meg, hogy Stílszerű is legyek, Kristofóri elvtárs. De hogy Most a május elsejei ünnepségen nem lesz ez a gyerek, Az már biztos, Ne engedjék, nos, hát erre kiír, Erre kiírunk egy igazolást – Sose lehet tudni.

